

[Priskuranter]; [Bruksanvisningar] - 5

Eskilstuna mekaniska
verkstad

Vardagstryck Affärstryck
1800-tal 8:o

National Library
of Sweden

PRIS-KURANT

å

ESKILSTUNA MEKANISKA VERKSTADS

tillverkningar

af

Machiner och Redskap

för

Landbruk och Näringar.

Ångmachiner.

1) **Stationära ångmachiner** tillverkas af olika storlek för alla förekommande behof. Pris pr hästkraft i förhållande till konstruktion och beskaffenhet.

2) **Transportabla** eller s. k. **Lokomobiler**, prisbelönta vid alla Svenska allmänna landbruksmöten och utställningar äfvensom i Köpenhamn.

Till dessa Lokomobiler, försedda med synnerligen starka hjul af gjutjern med grofva påkrympta hjulringar af smidt jern, kan allt slags brännmateriel begagnas, såsom: stenkol, cokes, ved, bränntorf, sågaffall, spånor m. m., och rekommenderas isynnerhet såsom ett särdeles billigt och tjenligt bränsle: tall-

och grankottar, der sådana kunna anskaffas, i blandning med annat brännmateriel. Då en eller annan skyffel sådana kottar inkastas i eldstaden, fyllas derigenom de öppningar och tomrum, som eljest uppkomma, synnerligen i hörnen af eldstaden, hvarigenom inströmmande af för stor luftmängd och deraf följande afkylning förekommes. Då stenkol eller cokes användes, verkar ifrågavarande blandning med kottar fördelaktigt derigenom, att desamma förhindra sammangyttring af kolen på samma gång de bidra till ökad värmeutveckling. I blandning med cokes och stenkolsstybb eldas vid verkstaden en auxiliär-ångmachin nästan uteslutande med tall- och grankottar, och är priset å sådana härstädes 20 å 25 öre pr tunna.

Vidkommande bränsleåtgången kan densamma, såsom i allmänhet beroende af brännmaterielets olika beskaffenhet och den kraft, machinen skall utöfva, ej med noggrannhet bestämmas, men är ungefärligen angifven i nedanstående tabell.

Lokomobilpannan, förfärdigad af svensk plåt af Surahammars bruks utmärkta tillverkning, är försedd med flera, än å utländska vanligen förekommande, s. k. manhålsöppningar och läns-skrufvar, hvarigenom dess inre delar äro lätt åtkomliga för rengöring och bortskaffande af sediment, som bildas af orent vatten.

Lokomobilerna äro till deras beskaffenhet för öfrigt af enkel och stark konstruktion, machinaxeln äfvensom öfriga rörliga delar af Bessemerstål och arbetet utfördt med största omsorg; de äro derjemte lätta att transportera och sköta, hvilket sednare äfven bevisas deraf, att till de öfver 250 dylika maskiner af olika storlek, som härstädes redan blifvit tillverkade, inga examinerade maskinister, utan endast för tillfället inöfvade arbetare, såsom skötare, användas.

Å hvarje Lokomobil anbringas följande för arbets- och bränsle-besparing m. m. konstruerade

inrättningar, som å utländska maskiner helt och hållet saknas, nämligen:

1) **Patenterad Gnistersläcknings-apparat**, som, der Lokomobilen begagnas vid logar och ladugårdsbyggnader, fullkomligt betryggar för all eldfara genom gnistor.

2) **Bränslebesparande Vattenvärmnings-apparat** så beskaffad, att vattnet, innan detsamma medelst maskinens matarepump införes i pannan, under loppet genom matarröret uppvärms af den ånga, som verkat i cylindern och som passerar ett det förenämde genomgående rör.

3) **Handmatarpump** att med större arbetsbesparing och bekvämlighet, än medelst ösning för hand, begagnas till pannans fyllande med vatten äfvensom till underhållande af jemn vattenhöjd vid de tillfällen, då maskinen är uppeldad, men i översamhet, t. ex. under arbetarnes mat-timmar. Utan dylik inrättning kan dessutom torrkokning lättare föränledas.

För de fall der brunn eller vattenledning finnes i närheten af det ställe, der maskinen skall arbeta, tillverkas ett slags **Sug- och Tryckpump** eller s. k. **Kallvattenspump**, som direkt förenas med och samtidigt drifves af maskinen, samt medelst slang uppfordrar vattnet i cisternen, hvarigenom uppkörning af vattnet, samt en särskild person för påfyllning af detsamma i cisternen, inbesparas.

Denna apparat betalas särskildt och kostar med tillhörande excenterskifva och vefstake

Rdr Rmt

Obs. Sugrör härtill, hvilka till längden äro beroende på lokala förhållanden, lemnas emot särskild betalning.

Vid leverans af Lokomobil medföljer ett exemplar af "tryckta Reglor" för skötseln deraf.

Anmärkning. Lokomobilens höjd är beräknad ifrån marken till svänghjulets öfverkant. Gnister-släckaren och skorstenen nedtagas, då Lokomobilen införes i lokomobilstallet, och böra dessa apparater, äfven vid machinens transporterande längre väg, föras särskildt på en s. k. skak- eller stegvagn. Är vägen ojemn och backig, så bör svänghjulet äfven losstagas och transporteras särskildt på samma vagn som förenämde apparater.

16, 18 & 20 hästars Lokomobiler äro försedda med tvenne svänghjul, ett på hvarje ända af machinaxeln, hvilka båda äfven tjena såsom remhjul, emedan en enda dragrem ej förmår öfverföra drifkraften till lasten. Dessa Lokomobiler äro af synnerligen starka dimensioner och försedda med stora eldstäder, så att de uteslutande kunna eldas med sågspån och sågaffall. Gnistersläckare och skorstenar äro äfven af stora dimensioner och tjock jernplåt samt beräknade, likasom maskinerna, för långvarigt bestånd.

Önskas å de mindre Lokomobilerna remhjul af större eller mindre diameter å motsatt ända af machinaxeln, hvarest svänghjulet är anbragdt, betalas sådant särskildt.

I och för uppsättningen, som på några få dagar är verkställd, lemnas från verkstaden vid ordre en skicklig maskinist, som på samma gång äfven inöfvar den person, som är afsedd att sköta maskinen, emot fri resa och vivre samt Rdr Rmt i aflöning pr dag.

Tröskverk

med Halmskakare, Rensverk och Elevator, prisbelönda vid alla Svenska allmänna landtbruksmöten och utställningar äfvensom i Köpenhamn.

1) **Transportabla Tröskverk** på hjul af gjutjern med smidda, påkrympta hjulringar likasom

å Lokomobilerna. Stolarne äro uteslutande af ek, alla axlar af Bessemerstål, slagjernen af aduceradt jern och ny konstruktion, öfriga delar af bästa materialier och sammansättningen af det hela mera omsorgsfullt utförd än å de utländska tröskverken. Dessa Tröskverk tillverkas af 2:ne storlekar:

1) **Större** efter Clayton, Shuttleworts & C:is i Lincoln prisbelönta modell, med slagtunna af 4,5 fots längd, att drifvas af 8 å 10 hästars Lokomobil. Detta verk håller i längd 16,5 fot, bredd 7,25 fot, höjd 9 fot och väger 86 centner.

Pris, komplett med dragverk och alla till tröskverket hörande mindre dragremmar,

Rdr Rmt

2) **Mindre**, äfven i likhet med förenämde sort och med slagtunna af 3,67 fots längd, att drifvas af 4 helst 6 hästars Lokomobil. Håller i längd 13 fot, bredd 6 fot, höjd 7 fot och väger 52 centner.

Pris, komplett med dragverk och alla till tröskverket hörande mindre dragremmar,

Rdr Rmt

2) Stationära Tröskverk af samma konstruktion som de transportabla, sedan hjulen derå blifvit borttagne. Tröskverket uppställles på en särskild stol af den höjd, som efter lokala förhållanden är tjenlig, men alltid så, att en sorteringsharpa kan anbringas vid sidan deraf, så att den ifrån tröskverket utkommande säden nedrinner på harpan.

Då stationärt Tröskverk sålunda levereras komplett sammansatt ifrån verkstaden, så förses det samma med provisionelt hjulunderrede, som af reqvirenten, efter begagnandet, återsändes.

Pressenningar äfvensom **Dragremmar**, så väl till Lokomobiler som Tröskverk, medfölja endast efter derå gjord requisition och betalas särskildt.

Sågverk.

Ramsågverk tillverkas af olika konstruktion och dimensioner, allt efter särskilda behof.

Transportabla Sågverk anbringas å underlag af tvänne grofva bjelkar, liggande på några tvärsilag, hvilka sistnämde läggas på marken. Sågverket drifves direkt medelst Lokomobil och dragrem och erfordras ej någon grund eller bygnad därför, hvarföre hela inrättningen med ringa kostnad och tid kan förflyttas ifrån ett ställe till ett annat.

Allt maskineri af gjutet och smidt jern samt metaller till ett transportabelt flerbladigt Ramsågverk, att anbringas å ofvannämnde bjelkar,

Rdr Rmt **2,300:** —

Obs. Sågblad och dragrem betalas särskildt.

Patenterade Cirkulärsågverk af ny konstruktion med sågbord af 28 fots längd för sågning af 26 fots långa block, jemte Cirkulärsågblad af 4 fots diameter Rdr Rmt **550:** —
4 fots Sågblad af Engelskt gjutstål „ „ **135:** —

Dessa Sågverk, hvaraf ett stort antal redan blifvit tillverkade, äro synnerligen billiga och ändamålsenliga för husbehofssågning, alldenstund ej allenast plank och bräder, utan äfven allt slag byggnadsvirke af gröfre och finare dimensioner dermed kan försågas af till och med 40 fots längd, då en extra kostnad af 3 Rdr Rmt pr fot för sågbordets förlängning utöfver 26 fots längd tillkommer.

Till öfverbyggnad erfordras endast ett enkelt skjul, och kan verket, då Lokomobil användes som drifkraft, äfven med lätthet förflyttas för afverkning på olika ställen.

Kantning verkställes sålunda, att sågblocket först skäres på 3 sidor samt derefter genomsågas till plank eller bräder.

Då, för större skogsafverkning, två eller flere dylika sågverk drivas af samma Lokomobil eller annan dragkraft, måste särskild drifaxel med nödigt antal lager och remhjul, samt drif- och nollskifvor, anbringas, hvarför kostnaden beräknas efter sågverkets storlek.

Ritning å allt träarbete lemnas kostnadsfritt.

Qvarnverk, äfvenså konstruerade för Lokomobil, att drivas medelst rem.

Machinery dertill för ett par 8 à 9 quarters stenar, förutan axelledning, stenar och rem

Rdr Rmt **400**: —

Dito för två par dito dito „ „ **800**: —

Ångpannor, af Surahammars plåt, tillverkas af olika konstruktion och dimensioner för alla förekommande behof.

Pris pr Centner Rdr Rmt **25 à 40**.

Axelledningar af stål eller jern, utaf alla dimensioner.

Pris i förhållande till diameter och längd.

Hänlager af ny konstruktion, försedda med sjelfverkande smörjirättningar.

Föreningsmuffar af ny konstruktion, synnerligen ändamålsenliga för axelledningar af 4 tum diameter och derunder. Dessa föreningsmuffar äro äfven tjenliga såsom remhjul.

Skalmachiner för Hvete och Korn. Pris komplett med stol och sten . . . Rdr Rmt **525**: —

Maltvalsverk eller kross med svänghjul och remhjul att drivas med vatten- eller ångkraft,

Rdr Rmt **30**: —

Krossverk för Potates . . . Rdr Rmt

Grynkrossningsmachiner, patenterade och prisbelönta, med föreningsaxel, lager, muff och remskifva Rdr Rmt

Hastighet: 800 à 1,000 hvarf pr minut. Afverkning: 12 à 15 lisp. Gryn pr timma.

Hackelsemachin, prisbelönt, för skärning af 8 olika längder hackelse.

Pris, med vef att drifvas med handkraft,

Rdr Rmt

„ med föreningsaxel, lager och remhjul att drifvas med vatten- eller ångkraft, Rdr Rmt

Machinmangel, af ny konstruktion, med träställning och ekbord Rdr Rmt

Dito utan träställning „ „

Weston's Differentialblock för lyftning af tyngder från 100 till 10,000 skålp.

Pris utan ketting Rdr Rmt **35 à 150.**

Slipstensstol af jern, transportabel, med vattenhojemte axel och vef Rdr Rmt

Dito med remhjul „ „

Pumpar, THEOFR. BOBERGS patent, prisbelönta, för uppfordring af vatten från större eller mindre djup till den tryckhöjd, som kan ifrågakomma:

1) **Sug- och Tryckpump** af gjutet jern med sammangjutna lagerstolar, kanna, dubbelvef svänghjul och remhjul, att drifvas med vatten- eller

machinkraft. Cylinderns diameter = 6 tum, slag = 8 tum. Gifver för hvarje slag 1 kanna.

Pris Rdr Rmt

Obs. Denna pump är äfven särdeles tjenlig för uppföring af mäsik vid brännerier.

- 2) **Dito dito** med s. k. plunsch af jern i stället för vanlig kanna att drifvas med hand- eller annan kraft. Diameter = 5 tum, slag = 6 tum. Gifver för hvarje slag 0,55 kanna.

Pris Rdr Rdr

Dito dito med plunsch af metall „ „

- 3) **Dito dito** med plunsch af jern. Diameter = 4 tum, slag = 6 tum. Gifver för hvarje slag 0,34 kanna.

Pris Rdr Rmt

Dito dito med plunsch af metall „ „

- 4) **Dito dito** med kanna. Diameter = 3,5 tum, slag = 6 tum. Gifver för hvarje slag 0,26 kanna.

Pris Rdr Rmt

- 5) **Dito dito** med kanna. Diameter = 3 tum, slag = 6 tum. Gifver för hvarje slag 0,2 kanna.

Pris Rdr Rmt

- 6) **Dito dito** med kanna försedd med s. k. pump-balans att drifvas med handkraft. Diameter = 3 tum, slag = 5,5 tum. Gifver för hvarje slag 0,2 kanna.

Pris Rdr Rmt **60:—**

Obs. Denna sistnämnda är förnämligast afsedd för matning af ångpannor till ångmaskiner och brännerier m. m.

N:ris 3, 4 & 5 äro försedda med sväng-hjul och veftapp att drifvas för hand, men kunna äfven förses med remhjul.

- 7) **Frostfri Trädgårds- och Dragpump** (Patent American Pump), att anbringas å en plank

motsvarande brunnens djup och hvarvid äfven tryckröret fästas.

Pris utan rör Rdr Rmt

8) Dubbelt verkande Pump af ny konstruktion.

Denna pump utmärker sig för billigt pris, enkelhet, lättgående och uthållighet samt isynnerhet stor effekt. Som den är försedd med luftklockor, kan den med fördel äfven användas såsom mindre brandspruta. Genom lossning endast af 2:ne muttrar äro alla ventiler tillgängliga och är densamma tillika så konstruerad, att, genom omflyttning af en bult, uppfordring till stegrad höjd, ehuru med motsvarande minskning af uppfordrad vattenquantitet, kan åstadkommas. Diameter = 3 tum, slag = 6—7,5—9 tum.

Pris Rdr Rmt

Uppfordringsmachin (Snäckhjul) för länsning af träsk och vattensjuk mark, af olika dimensioner i förhållande till den höjd, hvartill vattnet skall uppfordras.

Effekten af denna inrättning, den bästa af hitintills kända, för länsning af större fält, der vattnet måste uppfordras från 1 till 7 fots höjd, är större än med något annat uppfordringsverk. Å allt träarbete lemnas fullständig ritning.

Centrifugalpump för samma ändamål, som ofvannämnda, är tjenlig, då större uppfordringshöjd förekommer.

Pris i förhållande till olika dimensioner.

Pumpverk, dubbelverkande, med utvecklingsverk och hästvandring för uppfordring af vatten till boningshus, stall, ladugårdar m. m. Större antal sådana pumpverk hafva blifvit levererade till egendomar och äro synnerligen ändamålsenliga. De drivas af en häst eller oxé och uppfordra cirka kannor vatten pr timme till och med

60 fot högt. Är uppfordringshöjden utöfver 25 fot, så böra tryckrören närmast pumpen vara af gjutet jern, emedan pumpstockar af trä spricka förr eller senare vid nämde tryck.

Pris med utvecklingsverk m. m., men utan sug- och tryckrör Rdr Rmt

Gjutna rör till vattenledningar,

af 3 tums invändig diameter per fot

„ 2,5 „ dito dito . . . „ „

„ 2,25 „ dito dito . . . „ „

Gjutgods.

Gjutgods af alla inom industrien förekommande slag och af olika hårdhetsgrader, allt efter olika behof.

Kokugnar med kokkärl af flere olika storlekar.

Strykugnar med Strykjern.

Kaminer m. m.

• *Anmärkning.* Som Verkstaden eger en stor och dyrbar samling af alla slags modeller å Kugg-hjul, Remhjul, Svänghjul, Lager, m. m., så kunna requirenter utan större modellkostnad erhålla sådant gods afgjutet.

För öfrigt tillverkas:

Benkogningsapparater af tjock jernplåt med tillhörande rör och kranar.

Benstampverk af smidt och gjutet jern.

Borrmachiner för jern och metaller af flere slag och storlekar.

Centreringsmachiner för bultar och skrufvar m. m. upp till 3 tums diameter.

Domkrafter för lokomotiv m. m.

Hydrauliska pressar af alla inom industrien förekommande dimensioner.

Hyfvelmachiner för plank och bräder äfvensom för hyfling af lister, dörr- och fönsterbräden m. m.

Hejare att drifvas med rem, med 110 à 80 centners städ, för Guldsmeder, Gevärs-, Pistol-, Lås- och Symachins-fabrikanter m. fl.

Jiggingmachin för gravering af stansar m. m. Äfven användbar som enkel Kopieringsmachin.

Landsvägs-lokomotiver.

Lokomotiver.

Licérmachiner för papp och papper.

Luft-Räckhammare för uträckning eller smidning af jern och metaller.

Lyftkranar och Spel.

Machiner af flere olika slag, efter Amerikansk uppfinning, för tillverkning af Gevär, Revolvrar och andra skjutvapen.

Mortous-pumpar till brunnar (Abyssiniska rör-brunnar).

Pappersmachiner.

Patent-Räckhammare efter Amerikansk konstruktion.

Skrufmachiner af 3:ne storlekar för svarfning och gängning af likformade mindre skrufvar m. m. Dessa böra icke förblandas med vanliga skrufmachiner.

Sjelfafställande **Exenterpressar** likaledes af Amerikansk konstruktion och 3:ne olika storlekar för såväl genompressning som façon-pressning af silfver, koppar, messing, förtent plåt m. m.

Svarfstolar med gängskärning, efter Amerikanska modeller, för noggranna arbeten.

Såg- och Klyfnings-machiner för ved (ny invention).

Sågmachiner för afsågning (afkubbning) af stöckar m. m.

Sågverk, större och mindre, för ång- eller vattenkraft.

Universalmachiner (Milling machines) för skärning af alla slags fräsare, spiralborrar, mindre kuggjul, upprymmare — som ock planfräsning. Denna machin är oundgänglig för hvarje väl ordnad verkstad.

Eskilstuna Mekaniska Verkstad 1872.

THEOFR. MUNKTELL.

Intyg:

Undertecknade, Ledamöter i *Direktionen öfver Stockholms Läns Brandstods-Bolag*, som efter anmodan, på egendomen Hesselby vid Stockholm besett en i full gång varande, af Herr Direktören Th. MunkteLL i Eskilstuna förfärdigad, Lokomobil-ångmachin med i skorstenen anbragt gnistersläckare efter dess patenterade uppfinning, få, rörande denna senare apparat, lemna det intyg, att, såvidt man af ett par timmars noga aktgifvande kan döma, densamma tyckes vara fullt ändamålsenlig, helst, oaktadt sträng eldning och flitig omröring i eldstaden, icke en enda gnista kunde förmärkas framkomma ur skorstenen.

Stockholm den 12 Januari 1859.

Axel Odelberg.
A. von Hofsten.

J. A. Zetterberg.
P. A. Printz.

Då Herr Direktören och Ridd. Th. Munktell önskat mitt yttrande å en af honom tillverkad Lokomobil af 10 hästkrafter, får jag, efter att mer än ett år hafva begagnat den, härmed intyga, att den går utmärkt jemt och väl samt, med bibehållande af femtio grader pression, utan stark eldning kan drifva stora tröskverk med dithörande 2:ne sädesharpor. Den förflyttas här med största lätthet ifrån gård till gård och är, om den skötes rätt och nödig försigtighet iakttages, ej det ringaste eldfarlig, då gnister-släckaren fullkomligt hindrar all antändning genom skorstenen, äfven i stark blåst. Om säden är gifvande och torr, kunna 10 tunnor i timmen dermed afröskas.

Rinkesta den 28 Oktober 1859.

Th. L. Bohnstedt.

Undertecknad, som denna sommar erhållit ett af Direktören och Riddaren Th. Munktell tillverkad flyttbart Tröskverk, som drifves af en Lokomobil om 10 hästkrafter, likaledes tillverkad å Direktör Munktells verkstad, får på begäran upplysa, hvad tröskverket beträffar, att det lemnar föga öfrigt att önska. Verket utmärker sig genom enkelhet, styrka och en hastighet, som gifvit det resultat, att med 50 å 60 \mathcal{L} :s tryck å ångmachinen 8 t:r Råg och 10 å 11 t:r Vårsäd i timmen urtröskats, hvarvid bör anmärkas att säden lemnats nästan fullkomligt ren. Lokomobilens arbetar mycket väl, är lätt skött och har den väsendtliga fördelen af att fordra högst litet bränsle och detta senare af ganska litet kostsam beskaffenhet. Det bränsle jag uteslutande begagnat har bestått af cokes och grankottar, hvaraf för 8 timmars begagnande åtgången utgjort 1 tunna af det förra och 5 tunnor af det senare.

Engsö den 12 December 1861.

Axel Piper.

Af Herr Direktören och Riddaren Th. Munktell erhöj jag förlidne höst en 8 hästars Lokomobil jemte

flyttbart Tröskverk. Lokomobilen har gått väl, varit lätt skött och fordrat litet bränsle. Tröskverket har, efter fortsatt tröskning, gifvit det resultat, att under 37 timmar 325 tunnor diverse sorter vårsäd aftröskades. Säden behöfde efter tröskningen edast genomgå en sorteringsharpa. Såväl Lokomobil som Tröskverk synes mig vara af utmärkt beskaflenhet.

Surahammar den 20 December 1861.

W. Zethelius.

Under innevarande år har jag ifrån Direktören och Riddaren Th. Munktells verkstad i Eskilstuna erhållit en Tio hästars Lokomobil jemte fast Tröskverk med halmskakare och enkelt rensverk. Lokomobilen är af samma fullkomlighet som utmärker alla dylika ifrån Herr Munktells verkstad och Tröskverket är af en fulländning, som hittills, mig veterligt, ej egt något motsvarande.

Afverknigen derå har varit omkring 10 tunnor Råg och 15 tunnor Vårsäd pr timme, beräknadt efter längre tids tröskning. För kortare tid kan större quantum aftröskas.

Hagby Säteri den 15 Oktober 1862.

August von Homeijer.

Herr Direktören och Riddaren Th. Munktell har vid Finnåkers Bruk uppsatt ett Sägverk bestående af tvenne Cirkelsågar, som dragas af en 10 hästars Lokomobil och som underhålla en oafbruten sågning i det alltid vid den ena Cirkelsågen en stock inriktas då den andra skär.

Sågen lemnar ett vackert och välsågat virke och sönderskär till kantskurna bräder och plank 85 à 100 stockar på dygnet, samt uppfyller i allo det afsedda ändamålet, hvilket jag på begäran får äran meddela.

Kohlsva den 15 Augusti 1864.

Lars Lindberg.

På begäran får jag upplysa att med den Circulair-Såg, dragen af en 8 hästars Lokomobil, Herr Direktören och Ridd. Th. Munktell uppsatt vid Ekhults egendom i Östergötland, hafva 52 stycken 8 alnars långa sågblock pr dygn blifvit fyrskurna till bräder och plank, och genomskär klingan spåret på cirka 1 minut. Till en vid nämde egendom i år förfärdigad logbygnad, 100 alnar lång, 25 alnar bred samt 10 alnar hög, har allt virke till olika dimensioner blifvit sågadt, och fyrskäres till bjelkar på 10 timmar 20 stycken 18 alnars långa stockar. Hvarje spår genomskäres på 2:ne minuter, ehuru många stockar i storändan varit $1\frac{1}{2}$ aln. En vanlig kastvedsfamn jemte 1 kvarter olja åtgår för hvarje dag.

Under 3:ne månader har sågningen oupphörligt fortgått och ju mera folket blifvit öfvadt, desto bättre resultat har man kunnat komma till; hvarför jag, såsom disponent på Ekhults egendom, har allt skäl att med nämde ångverk vara fullt belåten.

Ekhult den 1 September 1864.

Gustaf Banér.

Under sistlidne vinter har ifrån Herr Direktören och Riddaren Th. Munktells Mekaniska Verkstad i Eskilstuna blifvit hitlevererad en 8 hästars Lokomobil med Tröskverk, båda flyttbara. Lokomobilen är af utmärktaste beskaffenhet och lemnar ingenting öfrigt att önska.

Tröskverket, af ny konstruktion, försedt med halmskakare och rensverk, är af största fulländning samt har gifvit ett afverkningsresultat af 15 tunnor Vintersäd och 20 tunnor Vårsäd pr timme, då Lokomobilen arbetat med 45 $\%$ tryck.

Bäckaskog Kungsgård den 20 Maj 1865.

R. Ekstrand.

Från Eskilstuna Mekaniska Verkstad har under tecknad hösten 1867 erhållit en 4 hästars Loko-

mobil jemte transportabelt Tröskverk af mindre sort, hvarmed samma år aftröskades 2,000 tunnor och under sistlidne höst 2,500 tunnor säd och har afverkningen varit 6 tunnor Höst- samt 8 à 10 tunnor Vårsäd pr timme, dervid säden lemnas renad i säckar med agnar och boss särskildt frånskilda, samt halmen så fullkomligt urskakad, att inga sädeskorn deri kunnat upptäckas.

Båda maskinerna rättfärdiga med skäl det anseende, för utmärkt tillverkning verkstaden förvärfvat och hvare jag till alla delar instämmer.

Eskilstuna & Djursta den 18 Mars 1869.

Gustaf Zimmerman.

På begäran om vitsord rörande en från Eskilstuna Mekaniska Verkstad hösten 1867 erhållen 4 hästars Lokomobil jemte tillhörande transportabelt mindre Tröskverk, får jag med nöje intyga att ifrågavarande maskiner, hvar för sig, äro af utmärkt beskaffenhet, såväl till konstruktion som arbete. Tröskverket, som tillika är försedt med halmskakare, rensverk och elevator, lemnar renad säd i säckar med frånskiljande af agnar och boss, samt verkställer halmskakningen så väl, att ej ett enda korn kan i halmen uppletas. Afverkningen utgör cirka 70 tunnor Höstsäd och 80 à 90 tunnor Vårsäd pr 11 à 12 timmars dag då säden är torr och gifvande. Som verken för öfrigt äro både lättskötta och lätt transportabla, rekommenderas sådane af ifrågavarande storlek såsom särdeles ändamålsenliga för mindre jordbruk.

Weppeby den 20 Mars 1869.

J. G. Schenström.

Sistlidne höst köptes af mig en 4 hästars Lokomobil med dertill hörande Tröskverk utaf Herr Direktören och Riddaren Th. Munktells i Eskilstuna tillverkning. Från de första dagarne af November tills dato hafva, med undantag af några få dagars

uppehåll i och för rengöring och maskinernas förflyttning, dessa maskiner alla arbetsdagar varit i gång. Hvarje landtman känner allt för väl att förra årets gröda lemnade den rikaste halmskörd, hvarför man vid tröskningen icke kunde fordra alltför stora resultat. Efter $6\frac{1}{2}$ à 7 timmars tröskning har erhållits 58 tunnor Hafre och 32 tunnor Råg, ett resultat hvarmed jag likväl funnit mig belåten, synnerligen som spanmålen ifrån verket kommit fullt magasinren ut. Jemfördt med de gamla tröskverken inbesparar det ifrågavarande nya, förutom mycken tid, både dragare och 10 à 15 personer dagligen, hvadan jag icke med något af de gamla verken kunnat uppnå ett sådant resultat, som vid tröskningen med det nya, hvilket med sin halmskakare och sitt rensverk lemnar vid ordentlig matning halmen fri från säd och säden i det närmaste fri från agn och frö. Det lilla nätta Tröskverket kan nära nog på hvilken logkista som helst insättas och upptager ej stort större rum än 2:ne af de gammalmodiga sädes-harporna samt låter sig lätt transporteras ifrån den ena gården till den andra med blott ett par ordentliga hästar, hvilket senare äfven är förhållandet med Lokomobilen.

En tunna säd, tröskad med dessa verk, kostar efter noggrannaste beräkning mer än $\frac{1}{3}$ mindre än med något af de gamla verken, då ränta och amortering på maskinerna — hvilka under 4 år böra hinna betala sig — äfvensom kostnaden för arbetsfolk, dragare för vattenkörning, ved, olja o. m. d. afdragits. Under den tid dessa maskiner nu hos mig varit i gång, hafva de varit lätt skötta och har icke något enda fel kunnat upptäckas, hvarken å Tröskverket eller Lokomobilen, hvilken senare arbetar så tyst och väl, att dess gång på några få alnars afstånd knappast kan höras.

Med de af Direktör Munktell konstruerade Gnistersläckare hafva vi här ej kunnat bemärka den

ringaste eldfara eller sett en enda gnista från skorstenen utgå, hvarför eldsolycka, derest vatten uti Lokomobilens asklåda påfyller, endast bör kunna uppstå genom grof vårdslöshet. Då det är önskligt att, så vidt möjligt, kunna skydda Lokomobilen för regn och oväder, skulle jag vilja rekommendera resp. Lokomobil-innehafvare att anskaffa lätta skjul, som kunna sammansättas med hakar och utan svårighet transporterats för att tjena såsom lokomobilstall.

Med fullkomligaste öfvertygelse att såväl Tröskverket som Lokomobilen till både konstruktion och arbete äro utförda med den största omtanke och noggrannhet, hoppas jag att dessa machiner skola tillvinna sig det förtroende, som de synas mig med så många och stora skäl böra ingifva hos hvarje rationel jordbrukare.

Kathrineholm & Claestorp den 29 Januari 1870.

C. M. Lewenhaupt.

Undertecknad, förvaltare på Hornsbergs egendom, får härmed på begäran afgifva följande utlåtande öfver de af Herr Direktören och Riddaren Th. Munktell tillverkade och våren 1867 hit levererade machiner:

En 10 hästars Lokomobil med gnistersläckare af utmärkt konstruktion är väl och starkt sammansatt, lätt skött och bränslebesparande. Oaktadt maskinen årligen varit använd till tröskning, takspånshyfling, klöfverfrönötning samt sågning af 6,000 st. sågblock, derunder densamma icke öfver 2¹/₂ månader stått obegagnad, arbetar den fortfarande utmärkt väl och har till bränsle ej annat behöft användas än spånor, bark och ruttna björkknavor och vid sågning sågspån tillsammans med sönderbrutna, odugliga ytribbor.

Gnistersläckaren är äfven af fullkomligaste konstruktion, hvarpå såsom bevis må anföras att ännu aldrig någon gnista, äfven under stark storm, kunnat

förmärkas från skorstenen utgå, hvadan Lokomobilen, utan fara för ellsolycka, har kunnat placeras invid logar, försedda med spån- och halmtak.

Ett transportabelt Tröskverk N:o 1, af ypperlig beskaffenhet, urtröskar säden jemnt och väl med frånskiljande af halm, agnar och boss, så att densamma direkt från verket upplägges i magasinet och efter genomgåendet af en lätt harpning är fullkomligt ren och säljbar. Afverkningen har utgjort 8 tunnor Höst- och 11 tunnor Vårsäd pr timme.

Ett transportabelt Blocksågverk med mångbladsram utmärker sig likaledes genom sinnrik konstruktion och fulländning i arbetet. Detta blocksågverk, måhända ett bland de vackraste och enklaste man kan se, kan med lätthet transporteras hvarthän man behagar och uppställas helt enkelt på 2:ne korsvis hoplagda timmerbäddar. I och för sågverkets nertagning, förflyttning $1\frac{1}{2}$ mil samt uppsättning hafva trenne dagar erforderats. Årligen har härstädes försågats 6,000 stycken block af 14 till 16 fots längd och 8 till 18 tums diameter i lilländan, dervid på 10 timmar 24 till 72 stockar genomskurits. Med synnerlig fördel låter sig detta sågverk användas vid skrädning af byggnadsvirke, dervid man erhåller bakar och bräder af det, som eljest vanligen skrädes bort, och har jag vid sågning af 18 alnars timmer, takstolsvirke, sparrar och regler m. m. till ett större bygge inbesparat både tid och virke.

På grund af hvad nu blifvit anfördt eger jag sålunda allt skäl att vara belåten med de ifrågasvarande machinerna.

Waldemarsvik & Hornsberg den 8 Febr. 1870.

J. A. Werdenhoff.

~~~~~
BOKSTUVA

tryckt & förlagda i Förlagsanstaltens tryckeri i Stockholm

förmärkas från skorstenen utgå, hvaran Lokomo-
dilen, utan förs för eldsolycka, har kunnat placeras
invid logar, försedd med spån- och balmak.

Ett transportabelt Träskverk N:o 1 af ypperlig
beskaffenhet, uttöskar såden jämnt och väl med
frånskiljande af balm, agnar och boss, så att den-
samma direkt från verket uppläggas i magasin
och efter genomgåendet af en lätt harpning är full-
komligt ren och säljbar. Afverkningen har utgjort
8 tunnor Höst- och 11 tunnor Vårsäd pr timme.

Ett transportabelt Blocksågverk med mång-
bladstram utmärker sig likaledes genom sin rik kon-
struktion och fulländning i arbetet. Detta block-
sågverk, måhända ett bland de vackraste och enk-
laste man kan se, kan med lätthet transporteras
hvarthän man behagar och uppställes helt enkelt
på 2:ne korvis hopslåda timmerbäddar. I och för
sågverkets nettanng, förhållning $1\frac{1}{2}$ mil samt
uppställning hafva trene dagar erfordrats. Årligen
har härstädes försågets 6,000 stycken block af 14
till 16 fot längd och 8 till 18 tumas diameter i
lilländan, dervid på 10 timmar 24 till 72 stockar
genomsårits. Med synnerlig fördel låter sig detta
sågverk användas vid skräddning af byggnadsvirke,
dervid man erhåller bakan och bräder af det som
eljest vanligen skräddes bort, och har jag vid såg-
ning af 18 snars timmer, takstolsvirke, spantar och
reglar m. m. till ett större bygge inbesparat både
tid och virke.

På grund af hvad nu blifvit anfördt öger jag
sålunda allt skäl att vara belåten med de fråga-
varande maskinerna.

Waldemarsvik & Hornsberg den 8 Febr. 1870.

J. A. Wernstedt.

ESKILSTUNA,

tryckt å Eskilstuna Tidnings tryckeri, 1872.